Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Rok VIII **Nr. 5.**

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WILEŃSKIEGO

Wilno, dnia 1 maja 1931 r.

Redakcja i Administracja:
Wilno, Wolana 10. Kuratorjum Okr. Szk. Wil. Konto P. K. O. Nr. 30.466.

TREŚĆ:

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

Pozycja: str.

57. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie cofnięcia dodatków, przewidzianych w ustawie skarbowej z dnia 21 marca 1931 r. 94
58. Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. w sprawie mieszkań nauczycieli publicznych szkół powszechnych 94
59. Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. w sprawie zmiany regulaminu gimnazjalnych egzaminów dojrzałości 96
60. Zarządzenie Ministra W. R. i O. P. i Ministra Spraw Wojskowych w sprawie organizacji przysposobienia wojskowego w szkołach średnich ogólnokształcących, seminarjach nauczycielskich i szkołach zawodowych 98
61. Okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. w sprawie zaciągu ochotniczego w roku 1931 104
62. Okólnik Ministerswa W. R. i O. P. w sprawie kwalifikacji zdrowotnych kandydatów na wydziały lekarskie Uniwersytetów i do Państwowego Instytutu Dentystycznego 108
63. Okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. w sprawie obliczania 10% dodatku do niektórych podatków i opłat stemplowych 109
64. Okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. w sprawie poboru 10% dodatku do niektórych podatków i opłat stemplowych 111
65. Okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. w sprawie opłaty emerytalnej 112
66. Okólnik Kuratora Okr. Szk. Wileńskiego w sprawie propagandy przeciwjagliczej 112
67. Okólnik Kuratora Okr. Szk. Wileńskiego w sprawie współdziałania szkół powszechnych w akcji tępienia chrabąszcza 113
68. Okólnik Kuratora Okr. Szk. Wileńskiego w sprawie kursu, konferencji, odpraw i zjazdu harcerskiego 114
69. Okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. w sprawie ulg taryfowych 114
70. Okólnik Kuratorjum Okr. Szk. Wileńskiego w sprawie przekazywania objektów stanowiących własność Skarbu Państwa 115
71. Ogłoszenia 116
72. Konkursy 119
73. Ruch służbowy 119
74. Sprostowania 121

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Harcerski kurs wakacyjny dla nauczycieli szkół powszechnych 121
Informacje o prawach i obowiązkach Kół Krajoznawczych Młodzieży 121
Tępienie much 123
Wydawnictwa 124

57

Część urzędowa.

ROZPORZĄDZENIE

Rady Ministrów

z dnia 10 kwietnia 1931 r.

w sprawie cofnięcia dodatków, przewidzianych w ustawie skarbowej z dnia 21 marca 1931 r.

Na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy skarbowej z dn. 21 marca 1931 r. na okres od 1 kwietnia 1931 r. do 31 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 188) zarządza się co następuje:

§ 1. Cofa się od dnia 1 maja 1931 r. dodatki do uposażenia, względnie zaopatrzenia, pobierane na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy skarbowej z dnia 21 marca 1931 r. na okres od 1 kwietnia 1931 r. do 31 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 188).

§ 2. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Skarbu.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów
(—) *W. Sławek.*

Kierownik Ministerstwa Skarbu
(—) *Ignacy Matuszewski.*

58

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 11 marca 1931 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych i Skarbu w sprawie mieszkań nauczycieli publicznych szkół powszechnych.

Na podstawie art. 19 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 143) w brzmieniu ustawy z dnia 25 listopada 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 126, poz. 898) oraz rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 3 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 662) zarządza się co następuje:

§ 1. Gmina lub obszar dworski dostarczają nauczycielowi mieszkania na skutek wezwania, doręczonego im przez właściwego inspektora szkolnego. Wezwanie winno zawierać zawiadomienie o mianowaniu lub przeniesieniu nauczyciela do danej szkoły z podaniem jego imienia i nazwiska, charakteru służbowego, stanu rodzinnego, grupy, według której pobierać będzie uposażenie i kwoty przysługującego mu dodatku na miesz-

kanie oraz winno wskazywać wyraźnie datę, od której mieszkanie należy się nauczycielowi. Wezwanie to winno być podane również do wiadomości nauczyciela.

§ 2. O ile gmina lub obszar dworski nie mogą dostarczyć nauczycielowi mieszkania w oznaczonym terminie, lub jeżeli nauczyciel nie przyjmie zaofiarowanego mu mieszkania w budynku przeznaczonym na cele szkolne, o czem winien zawiadomić gminę lub obszar dworski tudzież inspektora szkolnego, gmina lub obszar dworski obowiązane są wypłacić nauczycielowi na ręce kierownika szkoły dodatek na mieszkanie według norm, ustalonych przepisami o dodatkach na mieszkanie dla funkcjonarjuszów państwowych za czas od terminu oznaczonego w wezwaniu wymienionem w § 1 niniejszego rozporządzenia, oraz wypłacać dodatek ten każdego pierwszego dnia w miesiącu za miesiąc zgóry. Obowiązek ten ustaje z chwilą przyjęcia przez nauczyciela mieszkania w naturze, dostarczonego mu przez gminę względnie z chwilą zwolnienia nauczyciela ze stanowiska w danej szkole.

§ 3. Inspektor szkolny obowiązany jest zawiadomić gminę lub obszar dworski o wszelkich zmianach, mających wpływ na wysokość dodatku na mieszkanie, jak również o zwolnieniu nauczyciela z danej szkoły.

§ 4. Nauczyciel, który przyjął dostarczone mu mieszkanie w budynku nieprzeznaczonym na cele szkolne, może zrzec się tego mieszkania i żądać od gminy względnie obszaru dworskiego wypłacenia mu dodatku na mieszkanie:

a) w wypadku zwiększenia się jego rodziny, jeżeli gmina względnie obszar dworski nie zaofiarują wzamian za dotychczasowe innego mieszkania, dostosowanego do nowych warunków rodzinnych nauczyciela;

b) w razie wykazania urzędowem świadectwem lekarskiem, że mieszkanie szkodliwe jest dla zdrowia jego lub rodziny.

§ 5. W razie niewypłacenia przez gminę lub obszar dworski w terminie wskazanym w § 2 nauczycielowi dodatku mieszkaniowego względnie wypłacenia niecałej sumy należnego dodatku mieszkaniowego, nauczyciel obowiązany jest zawiadomić o powyższem niezwłocznie inspektora szkolnego w drodze służbowej.

Inspektor szkolny na podstawie doniesień poszczególnych nauczycieli względnie kierowników szkół sporządza wykazy nauczycieli, którym nie wypłacono dodatku mieszkaniowego, z dokładnem podaniem miesiąca, za który nie dokonano wypłaty, nazwy gminy lub obszaru dworskiego, tudzież wysokości niewypłaconych sum.

Wykazy powinny być sporządzone w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach oddzielnie dla każdego związku komunalnego, który posiada rachunek sum komunalnych w kasie skarbowej, oraz oddzielnie dla sum, podlegających wypłacie na miejscu w kasie skarbowej i dla sum, podlegających wysłaniu za pośrednictwem poczty.

Do wykazów sum, podlegających wysłaniu za pośrednictwem poczty, powinny być dołączone wypełnione przekazy pocztowe.

Wykazy te inspektor szkolny przesyła do właściwej kasy skarbowej celem dokonania wypłaty względnie przekazania należnych sum bezpośrednio zainteresowanym nauczycielom lub za pośrednictwem płatników rejonowych po uprzedniem zajęciu i obciążeniu rachunku sum komunalnych właściwego związku komunalnego.

Kosztami przekazu obciąża kasa skarbowa odnośny rachunek sum komunalnych.

Drugie egzemplarze wykazów służą do zawiadomienia właściwego związku komunalnego o dokonaniu wypłaty z jego rachunku sum komunalnych.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1931 roku.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) *Sł. Czerwiński.*

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Sławoj Składkowski.*

Kierownik Ministerstwa Skarbu
(—) *Ignacy Matuszewski.*

59

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 26 lutego 1931 r.

w sprawie zmiany regulaminu gimnazjalnych egzaminów dojrzałości.

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 304) zarządzam co następuje:

§ 1. Regulamin gimnazjalnych egzaminów dojrzałości, ogłoszony jako załącznik do rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 19 grudnia 1925 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 2 (164), poz. 8 ex 1926 r.) otrzymuje w §§ 5, 21 III a i 22 III a brzmienie następujące:

1. § 5. Regulamin niniejszy przewiduje w zastosowaniu do uczniów szkół średnich państwowych lub niepaństwowych, posiadających prawa gimnazjum państwowego:

a) zwyczajny egzamin dojrzałości, b) rozszerzony egzamin dojrzałości. Każda z tych kategoryj różniczkuje się według wydziałów gimnazjum państwowego.

Zwyczajny egzamin dojrzałości zdają uczniowie gimnazjów państwowych oraz niepaństwowych z prawami pełnemi szkół państwowych.

Rozszerzony egzamin dojrzałości zdają uczniowie gimnazjów niepaństwowych z prawami niepełnemi szkół państwowych.

2. § 21 III a. Zwyczajny egzamin dojrzałości nowego typu klasycznego.

A. Przedmioty egzaminacyjne poza religją dzielą się na grupy:

1. a) język polski, b) historja wraz z nauką o Polsce współczesnej;

2. a) język łaciński z uwzględnieniem kultury klasycznej, b) język grecki z uwzględnieniem kultury klasycznej;

3. a) matematyka, b) fizyka wraz z chemją, c) język obcy.

B. Każdy abiturjent wybiera z tych grup 4 przedmioty w sposób następujący:

1 przedmiot z grupy pierwszej; 3 dowolne przedmioty z grup 2-ej i 3-ej, razem wziętych.

C. Egzaminy piśmienne abiturjent zdaje:

z przedmiotu, wybranego z grupy 1-ej, z dwu pośród wybranych przedmiotów, należących do grup 2-ej lub 3-ej z tem zastrzeżeniem, że przynajmniej jeden z nich należeć będzie do grupy 2-ej.

D. Na egzaminie piśmiennym z języka polskiego każdy zdający wybiera i opracowuje jeden z trzech tematów, bądź zaczerpniętych z lektury polskiej, bądź ogólnych; z historji — każdy zdający wybiera i opracowuje jeden z trzech zadanych tematów; z języka łacińskiego — abiturjenci tłumaczą nieznany urywek prozy łacińskiej na język polski; z języka greckiego — tłumaczą nieznany urywek prozy greckiej na język polski, z języka obcego — abiturjenci opowiadają w tym języku treść tekstu obcojęzycznego, przeczytanego dwukrotnie lub wybierają i opracowują jeden z trzech tematów; z matematyki — rozwiązują jednego dnia dwa zadania: jedno z algebry, drugie z geometrji z trygonometrją; z fizyki — rozwiązują jednego dnia dwa do trzech zadań z różnych dziedzin przedmiotu.

3. § 22 III a. Rozszerzony egzamin dojrzałości nowego typu klasycznego.

A. Abiturjenci zdają egzaminy piśmienne: 1) z języka polskiego, 2) z języka łacińskiego, 3) z języka greckiego, 4) z fizyki.

B. Przedmioty egzaminu ustnego są następujące:

1) religja, 2) język polski, 3) język łaciński z uwzględnieniem kultury klasycznej, 4) język grecki z uwzględniem kultury klasycznej 5) język obcy nowożytny, którego dany abiturjent uczył się obowiązkowo w klasie VIII, 6) historja wraz z nauką o Polsce współczesnej, 7) fizyka wraz z chemją, 8) matematyka.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z tem, że abiturjenci gimnazjów niepaństwowych z niepełnemi prawami szkół państwowych zdawać będą do dnia 1 lipca 1931 r. zwyczajny egzamin dojrzałości.

(Nr. II. 4592/31).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
(—) *Sł. Czerwiński*

60

ZARZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i Ministra Spraw Wojskowych

z dnia 4 lutego 1931 r. Nr. I. W. F. 637/31

w sprawie organizacji przysposobienia wojskowego w szkołach średnich ogólnokształcących, seminarjach nauczycielskich i szkołach zawodowych.

Zmieniając rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i Ministra Spraw Wojskowych z dnia 1 grudnia 1922 r. w sprawie organizacji przysposobienia wojskowego w szkołach średnich i zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 z r. 1923, poz. 2) oraz rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 5 stycznia 1923 r. w sprawie przysposobienia wojskowego młodzieży szkolnej (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 z r. 1923, poz. 3) — ustanawia się następujące przepisy w przedmiocie organizacji przysposobienia wojskowego w szkołach średnich ogólnokształcących, seminarjach nauczycielskich i szkołach zawodowych:

1) Celem przysposobienia wojskowego w szkołach jest:

a) wyrabianie w młodzieży czynnego patrjotyzmu, w szczególności zaś poczucia państwowego, wyrażającego się w gotowości poniesienia wszelkich ofiar w obronie Państwa;

b) rozwijanie hartu woli, obowiązkowi i karności;

c) pomnażanie sił fizycznych młodzieży przez nauczanie sprawności wojskowych i odbywanie ćwiczeń polowych;

d) budzenie zamiłowania do służby wojskowej i przygotowanie do niej.

2) Przysposobienie wojskowe w szkołach prowadzone jest w hufcach szkolnych.

Hufiec szkolny jest organizacją wychowawczą danej szkoły i nosi jej nazwę.

3) Zajęcia z zakresu przysposobienia wojskowego w hufcach szkolnych są obowiązkowe dla młodzieży męskiej tych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i szkół zawodowych, w których hufce zostaną ustanowione.

Wybór szkół państwowych, w jakich mogą powstać hufce szkolne, należy do Kuratora Okręgu Szkolnego, który w sprawie zorganizowania hufców porozumiewa się z właściwem Dowództwem Okręgu Korpusu (Okręgowym Urzędom Wych. Fiz. i Przysp. Wojsk.). Właściciele i dyrekcje szkół niepaństwowych uzyskują zezwolenie na utworzenie hufców szkolnych od właściwego Kuratora Okręgu Szkolnego.

Obowiązek brania udziału w zajęciach hufca szkolnego dotyczy:

a) w szkołach średnich ogólnokształcących uczniów klasy VI i VII;

b) w seminarjach nauczycielskich męskich uczniów kursu III i IV;

c) w szkołach zawodowych średnich uczniów II i III roku, w szkołach typu wyższego na I i II roku, w innych szkołach zawodowych (również dokształcających) uczniów, którzy ukończyli lat 16.

Od zajęć w hufcu szkolnym może być uczeń zwolniony czasowo lub trwale na podstawie orzeczenia lekarza szkolnego, który obowiązany jest zbadać w obrębie obowiązującego go czasu przydatność zdrowotną ucznia do hufca szkolnego, i wyeliminować od przynależności do hufca tylko tych, którym stan zdrowia nie pozwala brać udziału w ćwiczeniach p. w.

4) Hufiec szkolny danej szkoły stanowi jednostkę przysposobienia wojskowego, pozostającą pod dowództwem komendanta hufca, którym jest z urzędu oficer, komendant powiatowy p. w.

W zależności od stanu liczebnego hufiec zorganizowany jest na sposób wojskowy w drużyny, plutony i kompanje.

5) Organizacją hufca zajmują się dyrektorzy szkół, którzy powierzają jednemu z pośród nauczycieli kierownictwo pedagogiczne hufca. Kierowników pedagogicznych hufca powinni dyrektorzy szkół dobierać przedewszystkiem z pośród nauczycieli ćwiczeń cielesnych, będących oficerami rezerwy i posiadających odpowiednie kwalifikacje wychowawcze.

6) Do obowiązków kierownika pedagogicznego hufca należy:

a) organizacja i nadzór nad administracją hufca, wykonywaną przez uczniów.

b) czuwanie nad porządkiem i karnością wewnętrzną hufca;

c) wykonanie w porozumieniu z Komendantem powiatowym p.w. programu przysposobienia wojskowego, ustalonego przez Ministerstwo Spraw Wojskowych (Państw. Urząd Wych. Fiz. i Przysp. Wojsk.) w porozumieniu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Kierownik pedagogiczny hufca, jako kierownik organizacji wychowawczej szkoły, podporządkowany jest całkowicie władzy szkolnej danego zakładu. Kierownik pedagogiczny jest stale obecny na wszystkich zajęciach hufca i, o ile jest oficerem rezerwy, prowadzi wykłady i ćwiczenia praktyczne, niezastrzeżone dla siebie przez oficera, komendanta hufca.

Kierownikowi pedagogicznemu hufca, o ile jest oficerem rezerwy, przysługuje prawo występowania w mundurze wojskowym podczas ćwiczeń i występów publicznych hufca.

Kierownik pedagogiczny hufca otrzymuje za kierownictwo hufcem szkolnym wynagrodzenie za cztery godziny, płatne, jako godziny nadliczbowe w wymiarze nieprzekraczającym 125 proc. etatu, w myśl postanowień art. 36 ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116 z 1923 r., poz. 924), przyczem wynagrodzenie za godziny nadliczbowe w wymiarze ponad 125 proc. ilości godzin należy płacić według norm, określonych rozporządzeniem z dnia 13 listopada 1929 r. Nr. II. 28633/29. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 13, poz. 182). O ile jednak nauczyciel nie jest zatrudniony w pełnym wymiarze godzin nauczania, godziny za kierownictwo hufcem szkolnym mogą być wliczane do etatu.

7) Ćwiczenia w hufcach szkolnych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich oraz szkół zawodowych, prowadzi w zasadzie oficer, wyznaczony przez właściwe władze wojskowe, z reguły Komendant powiatowy p. w., który jest wyłącznie odpowiedzialny za

wyszkolenie p. w. hufca szkolnego. Nauczyciel, kierownik pedagogiczny hufca, o ile prowadzi pewne działy p. w., jako oficer (podchorąży) rezerwy, w zakresie wyszkolenia p. w. podporządkowany jest komendantowi powiatowemu p. w.

O ile oficer, komendant powiatowy p. w. (oficer wyznaczony przez właściwe władze wojskowe, t.j. dowódcę pułku), nie może osobiście stale prowadzić przysposobienia wojskowego w danej szkole, a nauczyciela — oficera rezerwy — w danej szkole nięma, obowiązany jest przedstawić dyrekcji szkoły odpowiedniego kandydata na instruktora, komendanta hufca. Kandydatem tym może być osoba, posiadająca cenzus wiedzy i praktyki wojskowej, oficer rezerwy, nauczyciel innej szkoły, lub nawet osoba, niezwiązana zawodowo ze szkolnictwem. W tym wypadku dyrekcja szkoły, po zasięgnięciu opinji rady pedagogicznej, przedstawia Kuratorjum Okręgu Szkolnego wniosek o mianowanie wskazanego przez Komendanta obw., względnie powiatowego p. w. kandydata instruktorem hufca szkolnego w danej szkole.

Przydzielani do hufców w charakterze instruktorów podoficerowie mogą prowadzić pewne działy wyszkolenia technicznego p. w. tylko pod nadzorem odnośnego oficera p. w. lub kierownika pedagogicznego hufca.

Oficerowie p. w. (komendanci powiatowi) i podoficerowie p. w. stosują się do wewnętrznego porządku i organizacji szkoły.

8) Dyrekcje szkół zapraszają na posiedzenia Rady Pedagogicznej Komendantów powiatowych p. w. (komendantów hufców szkolnych), ilekroć na porządku dziennym są sprawy wychowawcze, związane z zagadnieniem wychowania obywatelskiego, wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego. Komendant powiatowy (komendant hufca szkolnego) bierze udział w posiedzeniach Rady Pedagogicznej na prawach równorzędnych z innymi nauczycielami szkoły, przyczem obowiązuje go tajemnica obrad Rady Pedagogicznej pod rygorami służbowemi.

Kierownik pedagogiczny hufca zdaje z końcem każdego półrocza na posiedzeniu Rady Pedagogicznej sprawę z prac i stanu hufca. Sprawy hufca i przysposobienia wojskowego winny być przez Radę Pedagogiczną w miarę możności omawiane w obecności oficera p. w. (komendanta powiatowego p. w.).

9) Program przysposobienia wojskowego w szkołach obejmuje.

a) musztrę, walkę na bagnety i walkę granatami;
b) wyszkolenie strzeleckie z nauką o broni;
c) naukę terenu ze służbą polową, szkołą walki, obroną przeciwgazową i przeciwlotniczą;
d) naukę służby.

Poza tem elementy przysposobienia wojskowego mieszczą się w normalnych programach niektórych przedmiotów nauczania, jak ćwiczenia cielesne, fizyka, chemja, geografja. Wykonanie tych elementów programów podlega nadzorowi tych organów nadzorczych władz szkolnych, które kontrolują wykonanie całego programu wychowania i nauczania w szkołach.

10) Wychowanie fizyczne, które w ogólnych programach przysposobienia wojskowego zajmuje naczelne miejsce, objęte jest całkowicie programami szkolnemi, a zatem prowadzone jest w szkołach średnich ogólnokształcących, seminarjach nauczycielskich i średnich szkołach zawodowych, przez nauczycieli ćwiczeń cielesnych w normalnych lekcjach ćwiczeń cielesnych oraz obowiązkowych godzinach popułodniowych gier i zabaw. Okresowe próby sprawności fizycznej, według obowiązujących przepisów, przeprowadzają nauczyciele ćwiczeń cielesnych.

W związku z programem przysposobienia wojskowego nauczyciele ćwiczeń cielesnych obowiązani są uwzględniać w ćwiczeniach gimnastycznym musztrę zwartą (bez broni) i ćwiczenia przygotowawcze i wstępne do grenadjerki i szermierki.

11) Program właściwego przysposobienia wojskowego jest dwuletni i dzieli się na program stopnia pierwszego i drugiego.

W niektórych szkołach, zwłaszcza zawodowych, może być zorganizowane również przysposobienie wojskowe specjalne.

Warunkiem ukończenia i uzyskania świadectwa stopnia II p. w. jest odbycie przez ucznia 2—3 tygodniowego kursu wyszkolenia polowego w obozach letnich przysposobienia wojskowego.

Szczegółowy program p.w. w hufcach szkolnych ustala Ministerstwo Spraw Wojskowych (Państw. Urząd Wych. Fiz. i Przysp. Wojsk.) w porozumieniu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Obowiązujący na dany rok szkolny program p. w. hufców szkolnych oraz wszelkie zarządzenia, dotyczące hufców, otrzymują dyrekcje szkół w drodze urzędowej za pośrednictwem Kuratorjów Okręgów Szkolnych.

12) W szkołach średnich ogólnokształcących, seminarjach nauczycielskich i średnich szkołach zawodowych przeznaczać należy na zajęcia p. w. po 2 godziny tygodniowo przez cały rok szkolny, ponadto zaś w ciągu roku szkolnego 2 dni na całodzienne ćwiczenia i gry polowe, połączone z wycieczkami krajoznawczemi, w dnie o znośnych warunkach atmosferycznych, z końcem zaś roku szkolnego, w miesiącach maju lub czerwcu, 3 dni na jednorazowe ćwiczenia z biwakowaniem, wyłącznie jednak w czasie trwania egzaminów maturalnych. Wyboru dni na ten cel dokonywa dyrekcja szkoły na wniosek wspólny kierownika pedagogicznego hufca i oficera p.w. Zwolnienie z nauki szkolnej w tych dniach dotyczyć ma tylko tych klas, których uczniowie należą do hufca szkolnego. Zużywanie na p. w. większej ilości czasu od wyżej ustalonego jest niedopuszczalne.

Zajęcia p. w. hufców szkolnych winny odbywać się z reguły w godzinach popołudniowych, w tych szkołach, w których warunki na to pozwalają—a więc tam, gdzie jest mało dojeżdżających uczniów, zwłaszcza w seminarjach, gdzie należący do hufców szkolnych w przeważnej liczbie mieszkają w internatach i t. p.

O ile zajęcia p. w. odbywają się popołudniu, należy uczniom zmniejszyć w odpowiednim wymiarze materjał zadany na dzień następny.

O ile warunki miejscowe nie pozwalają na prowadzenie przysposobienia wojskowego w godzinach popołudniowych, należy przeznaczyć raz

w tygodniu w normalnym planie godzin lekcyjnych łącznie dwie godziny dla hufca w klasach, w których p. w. jest obowiązkowe. W tym wypadku w szkołach średnich ogólnokształcących w dniu zajęć p. w. plan godzin szkolnych obejmuje 6 godzin lekcyj, przyczem 1 godzinę ćwiczeń cielesnych (z 3 obowiązujących) w tygodniu przeznaczyć należy na ćwiczenia hufca.

W szkołach dokształcających na zajęcia p. w. przeznaczyć należy z reguły 2 godziny (w wypadku trudności lokalnych wyjątkowo 1 godzinę) tygodniowo, dodając je do godzin lekcyjnych, wybór zaś czasu przeznaczonego na zajęcia p.w. tak ustalić, aby uzyskać—a jednak nie przekroczyć granic ustawowo zabezpieczonego zwolnienia z 6 godzin pracy na rzecz szkoły. Nadto należy przeznaczać na zajęcia p. w. jedno przedpołudnie w miesiącu, po nabożeństwach w dniach świątecznych. Zajęcia te należy wprowadzić do obowiązującego planu szkolnego. Niewykorzystanych przedpołudni w szkołach dokształcających nie można łączyć w terminach późniejszych.

13) Warunkiem ukończenia stopnia II p. w. w hufcach szkolnych jest odbycie przez uczniów 2—3 tygodniowo obozu uzupełniającego w okresie wakacyjnym. Organizacją obozów letnich zajmuje się w ścisłym porozumieniu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Ministerstwo Spraw Wojskowych (Państw. Urząd Wychow. Fiz. i Przysp. Wojskowego), oraz podległe władze wojskowe, które troszczą się tak o zaopatrzenie materjalne, jak również o potrzebny personel kierowniczy i instruktorski.

Młodzież szkolna podlega w obozach przepisom i regulaminom wojskowym, korzysta z bezpłatnych przejazdów do i z obozów, wyżywienia w czasie pobytu w obozie, i innych świadczeń władz przysposobienia wojskowego.

Do każdego obozu właściwe Kuratorja Okręgów Szkolnych delegują w charakterze kierowników wychowania fizycznego nauczycieli ćwiczeń cielesnych z pośród kierowników pedagogicznych hufców, których zadaniem jest również sprawowanie opieki i nadzoru pedagogicznego nad młodzieżą.

Listę uczniów, wysyłanych do obozów letnich, ustalają dyrekcje szkół w porozumieniu z komendantami powiatowymi p. w. Uwzględnia się przytem nietylko stan zdrowia i stopień wyszkolenia, lecz także zachowanie się i postępy ucznia w szkole. Wydalenie z obozu na skutek nieodpowiedniego zachowania się nastąpić może za zgodą nauczyciela-wychowawcy. Wydalenie to pociąga za sobą zwrot kosztów przejazdu i utrzymania w obozie. O wypadku wydalenia ucznia z obozu władze obozowe zawiadamiają odnośną dyrekcję szkoły.

14) Uczniowie, należący do hufca szkolnego, otrzymują na podstawie przerobionych ćwiczeń i odbytych egzaminów od właściwych władz p. w. świadectwa ukończenia stopnia I, względnie II p. w., ewentualnie także świadectwo ukończenia kursu p. w. specjalnego. Świadectwa te dają uczniom uprawnienia do korzystania w wojsku z ulg i przywilejów, określonych w specjalnem rozporządzeniu Ministra Spraw Wojskowych. Ocen z p. w. na świadectwach szkolnych wystawiać nie należy.

15) Uczniowie klas (kursów) tworzący hufiec szkolny p. w., powinni w miarę możności zaopatrzyć się w przepisowe mundury p. w., jako nakrycie głowy obowiązuje czapka szkolna odnośnego zakładu naukowego.

16) Broni i sprzętu do wyszkolenia hufca dostarczają władze wojskowe.

17) Dyrekcje szkół i grono nauczycielskie obowiązane są stale opiekować się pracą i potrzebami hufca, przyczyniać się do propagowania idei p. w. i wychowania państwowo - obywatelskiego na terenie opiek rodzicielskich, oraz do organizowania przez nie pomocy materjalnej hufcom przez zakup umundurowania, udzielanie zasiłków pieniężnych na obozy letnie i t. p.

18) Szkoły i hufce szkolne biorą udział w świętach w. f. i p. w. na zasadach, określonych okólnikiem Ministra W. R. i O. P. z dn. 1 czerwca 1929 r. Nr. I WF. 3484/29. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z roku 1929, Nr. 6, poz. 87). Program pokazów i zawodów szkolnych w dziedzinie w. f. ułożony przez szkołę, obejmuje również i uczniów, należących do hufca.

19) Kontrolę nad porządkiem wewnętrznym w hufcach szkolnych sprawują władze szkolne, do nich też należy wymierzanie kar dyscyplinarnych za sprawowanie się uczniów w hufcach.

Władze wojskowe przysposobienia wojskowego mają wgląd w tok wyszkolenia wojskowego przez właściwych komendantów i inspektorów wyszkolenia. Wizytacje delegatów wojskowych mogą się odbywać tylko za uprzedniem zgłoszeniem się u dyrektorów szkół.

Kontrolę nad obozami i kursami specjalnemi sprawują właściwe DOK. Prawo zwiedzania i kontroli wychowawczej mają również delegaci Ministerstwa W. R. i O. P. oraz Kuratorjów Okręgów Szkolnych.

20) Organizację hufców szkolnych żeńskich reguluje okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 11 maja 1928 r. Nr. O. Hfiz. 476/28. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 13 z 1928 r. poz. 213). W szkołach koedukacyjnych czas, przeznaczony na przysposobienie wojskowe hufców męskich, może być przez uczenice wykorzystany na wychowanie fizyczne, przysposobienie wojskowe i wycieczki.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
(—) *Sł. Czerwiński.*
Kierownik Ministerstwa Spraw Wojskowych
(—) *Daniel Konarzewski*, generał.

61

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 3 marca 1931 r. Nr. I. Prez. 1623/31

w sprawie zaciągu ochotniczego w roku 1931.

Do Kuratorów Okręgów Szkolnych, Wizytatora Liceum Krzemienieckiego, Naczelnika Wydziału Oświecenia Publicznego w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim, oraz Dyrekcyj wszystkich średnich męskich i koedukacyjnych gimnazjów, seminarjów nauczycielskich i szkół zawodowych państwowych i prywatnych, mających prawa szkół publicznych.

Podając w załączniku do niniejszego okólnika ogłoszenie o zaciągu ochotniczym w roku 1931, nadesłane przez Ministerstwo Spraw Wojskowych przy piśmie z dnia 27 lutego 1931 r. L. Dz. 400/Pob. Org., zarządzam, by uczniowie, kończący w roku bieżącym gimnazja, seminarja nauczycielskie i szkoły zawodowe państwowe i prywatne, mające prawa szkół państwowych zaznajomili się dokładnie z warunkami zaciągu ochotniczego.

W związku z tem podać należy do wiadomości zainteresowanej młodzieży następujące wyjaśnienia:

1. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11.I. 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 26) zniosło konieczność ubiegania się o prawo do służby półtorarocznej. Odtąd wszyscy poborowi, posiadający odpowiedni cenzus naukowy, z urzędu będą powoływani przez P. K. U. do skróconej czynnej służby wojskowej.

Rozporządzenie to ograniczyło także prawo do odroczeń służby wojskowej. Z prawa tego będą mogli korzystać jedynie poborowi, którzy są uczniami ostatniej klasy średnich zakładów naukowych i to tylko do 22 roku życia.

Studenci wyższych zakładów naukowych będą korzystali z odroczeń służby wojskowej, zasadniczo tylko do 23 roku życia, a nie jak dotychczas do 25 roku życia.

2. Ministerstwo zaleca wszystkim tegorocznym uczniom ostatniej klasy we własnym ich interesie ochotnicze zgłaszanie się do służby wojskowej. Kto tego nie uczyni i wstąpi do wyższego zakładu naukowego bezpośrednio po skończonej szkole średniej, może nie ukończyć studjów w granicach udzielanych odroczeń, t. j. do 23 roku życia; z tym rokiem bowiem zostanie powołany do służby wojskowej bez względu na okres studjów, które w ten sposób zostaną przerwane na przeciąg piętnastu miesięcy. Pan Minister Spraw Wojskowych będzie udzielał przedłużeń tych odroczeń tylko w wyjątkowych wypadkach na zasadach, ustalonych w rozporządzeniu wykonawczem do ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej.

Wyjątkowe odroczenia przewidziane są m. in. dla tych poborowych, którzy udowodnią, że po egzaminie dojrzałości (egzaminie końcowym)

zgłaszali się ochotniczo do służby wojskowej, lecz nie zostali przyjęci z powodu warunków fizycznych. Wyjątkowo te odroczenia będą udzielane najdalej do 25 roku życia.

3. Jeżeli zatem chodzi o odbycie służby wojskowej, niewątpliwie z różnych względów rzeczą najkorzystniejszą dla kończących średnie zakłady naukowe będzie zgłoszenie się ochotniczo do czynnej służby wojskowej bezpośrednio po złożeniu egzaminu dojrzałości, względnie—egzaminu końcowego.

P. K. U. powoła ich bowiem do skróconej służby wojskowej, która trwać będzie najwyżej 15 miesięcy bez przerwy od lipca do października następnego roku. Służba 15-miesięczna będzie odpowiednio skrócona tym, którzy udowodnią w P. K. U., że służyli już w wojsku ochotniczo.

Ponadto za osiągnięcie I-go względnie II-go stopnia przysposobienia wojskowego przewidziane są specjalne przywileje w czasie odbywania czynnej służby wojskowej, przyczem w niektórych rodzajach broni przywileje te wyrażają się w skróceniu służby wojskowej do 12 miesięcy.

Odbywanie wyżej określonej służby wojskowej daje możność ukończenia Szkoły Podchorążych Rezerwy, a tem samem osiągnięcie stopnia podporucznika w rezerwie.

Uczniowie, którzy bezpośrednio po skończonym średnim zakładzie naukowym odbędą ochotniczo skróconą czynną służbę wojskową, uzyskują już jako słuchacze wyższych zakładów naukowych prawo do nominacji na oficerów rezerwy, a zatem nominację tę mogą otrzymać jeszcze podczas odbywania studjów, co stwarza dla nich korzystną pozycję w społeczeństwie.

Za ochotniczem odbywaniem służby wojskowej przemawia również wiek młodzieży, który łatwiej można nagiąć do ponoszenia trudów uciążliwej służby wojskowej, aniżeli wiek późniejszy.

Przez ochotnicze odbywanie służby wojskowej młodzież uniknie przerwy między ukończeniem wyższych zakładów naukowych i uzyskaniem stanowisk w obranym zawodzie. Odbywanie służby wojskowej dopiero po ewentualnem ukończeniem wyższych zakładów naukowych stanowi bardzo często poważną przeszkodę do dalszej karjery życiowej, utrudnia stworzenie ogniska rodzinnego i dysponowania sobą.

W wypadkach bezpośredniego uzyskania po ukończeniu wyższych zakładów naukowych stanowisk płatnych, praktyki, propozycji wyjazdu zagranicę i t. d., konieczność odsłużenia obowiązkowej służby wojskowej stanowi przeszkodę, której uniknąć można przez ochotnicze odbycie czynnej służby wojskowej niezwłocznie po ukończeniu szkoły średniej.

Wszystkie wyżej przytoczone względy przemawiają za odbyciem obowiązkowej czynnej służby wojskowej po ukończeniu średnich zakładów naukowych.

Ochtnicza służba wojskowa zalicza się na poczet obowiązkowej służby czynnej, a ponadto ochotnicy mają prawo wyboru broni.

4. Ministerstwo zaleca, by wszyscy kończący średnie zakłady naukowe bez względu na to, czy zamierzają zgłosić się do ochotniczej służby wojskowej, czy też nie, zawiadomiali o fakcie uzyskania świadectwa dojrzałości (egzaminu końcowego) właściwą P. K. U., aby nie było już żadnej wątpliwości co do uzyskania przez nich prawa do skróconej czynnej służby wojskowej.

5. Wreszcie Ministerstwo podaje do wiadomości, że wszelkich informacyj, dotyczących zaciągu ochotniczego i odbywania służby wojskowej, udzielać będą właściwe P. K. U., zaś informacyj w sprawach odroczeń służby wojskowej — właściwe powiatowe władze administracji ogólnej.

Podsekretarz Stanu
(—) *K. Pieracki*

Załącznik do okólnika Nr. I. Prez. 1623/31.

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
BIURO UZUPEŁNIEŃ

L. dz. 400/Pob. Org.

Warszawa, dnia 7.II. 1931 r.

R. 351. **Zaciąg ochotniczy w roku 1931.**

Ogłoszenie.

Na podstawie art. 69 ustawy o powsz. obow. wojsk. (Dz. U. R. P. Nr. 46/28, poz. 458) oraz §§ 326 i 327 ustęp 1 rozp. wykon. (Dz. U. R. P. Nr. 31/30, poz. 270) ogłaszam zaciąg ochotniczy do czynnej służby wojskowej.

Jako warunki dla przeprowadzenia zaciągu ochotniczego podaję co następuje:

1. Do czynnnej służby wojskowej w charakterze ochotników mogą być przyjmowani w roku 1931 mężczyźni, urodzeni w latach 1911, 1912, 1913.

2. Z pośród zgłaszających się na ochotników mogą być przyjmowani:

a) *posiadający warunki do skróconej czynnej służby wojskowej* (art. 49 ustawy):

do piechoty;
do kawalerji;
do artylerji — tylko z pośród studentów politechniki i matematyczno-przyrodniczych wydziałów uniwersytetów oraz z pośród posiadających matury gimnazjów matematyczno-przyrodniczych;
do lotnictwa — w charakterze personelu latającego (na pilotów) — przedewszystkiem absolwenci cywilnych szkół pilotów (aeroklubów), inni ochotnicy z cenzusem zaś warunkowo, w zależności od wyników badania w Centrum Badań Lotniczo-Lekarskich;
do lotnictwa — w charakterze personelu technicznego z pośród studentów politechniki wydziałów: mechanicznego (zwłaszcza sekcja lotnicza), elektrotechnicznego, mierniczego i chemicznego oraz z pośród absolwentów wydziału mechaniczno-lotniczego średnich szkół technicznych;

do saperów — tylko z pośród studentów politechniki, wydziałów: inżynierji lądowej, inżynierji wodnej, elektrotechnicznego i mechanicznego oraz z pośród absolwentów (maturzystów) szkół technicznych i gimnazjów matematyczno-przyrodniczych;

do łączności — tylko z pośród studentów wydziału elektrycznego (sekcja prądów słabych) z politechniki warszawskiej i lwowskiej, poza tem studentów innych politechnik z tego wydziału, jak również absolwentów szkół technicznych, oraz posiadających świadectwa ukończenia kursów radjotechnicznych i telegraficznych, zatwierdzonych przez Min. W. R. i O. P., dalej posiadających świadectwa radjotelegrafistów (radjooperatorów) I lub II klasy, wydane przez Ministerstwo Poczt i Telegrafów, radjoamatorów-krótkofalowców, należących do Polskiego Związku Krótkofalowców, posiadających świadectwa o złożeniu egzaminu na radjoamatora przy „Państwowych Kursach Radjotechnicznych", wreszcie absolwentów (maturzystów) gimnazjów matematyczno-przyrodniczych.

Ochotnicy z cenzusem nie mogą być przyjmowani do czołgów, żandarmerji, samochodów pancernych, taborów, samochodów, służby zdrowia, służby intendentury i marynarki wojennej.

b) *Nieposiadający warunków do skróconej czynnej służby wojskowej (bez cenzusu)*:

do piechoty, czołgów, żandarmerji, kawalerji, samochodów pancernych, artylerji, saperów, łączności;

do lotnictwa — w charakterze personelu latającego (na pilotów) — w pierwszym rzędzie absolwenci cywilnych szkół pilotów (aeroklubów), inni zaś ochotnicy bez cenzusu — warunkowo, w zależności od wyników badania w Centrum badań Lotniczo-Lekarskich.

do lotnictwa — w charakterze personelu technicznego — tylko absolwenci szkół przemysłowych (rzemieślniczych) z wydziałem mechanicznym i lotniczym;

do marynarki wojennej — warunkowo, zależnie od wyników badania w Kadrze Marynarki Wojennej.

Ochotnicy bez cenzusu nie mogą być przyjmowani do taborów, samochodów, służby zdrowia służby uzbrojenia i służby intendentury.

3. Ochotnicy, zgłaszający się do lotnictwa, powinni w podaniach wyraźnie zaznaczyć, czy zgłaszają się do personelu latającego, czy do obsługi technicznej.

4. Podania o przyjęcie do wojska w charakterze ochotników mają być składane do właściwej P. K. U., najpóźniej do dnia 1 maja r. b.

Kandydaci na ochotników, którzy po dniu 1 maja kończą średnie zakłady naukowe i uzyskują warunki do skróconej czynnej służby wojskowej, mogą wnosić podanie o przyjęcie na ochotnika najpóźniej do dnia 20 czerwca r. b.

Po tym terminie mogą być przyjmowane podania tylko od tych ochotników z cenzusem, którzy świadectwa dojrzałości (końcowe) uzyskali po dniu 20 czerwca r. b. — jednak najdalej do dnia 1 lipca r. b. Jest to ostateczny termin przyjmowania podań od ochotników z cenzusem.

Zgłaszający się na ochotników do lotnictwa w charakterze personelu latającego muszą podania składać w następujących terminach:

a) nieposiadający warunków do skróconej czynnej służby wojskowej (bez cenzusu)—najpóźniej do dnia 1 czerwca r. b.;

b) posiadający te warunki (z cenzusem) — najpóźniej do dnia 20 czerwca r. b.

5. Przegląd wojskowo-lekarski ochotników przez komisje poborowe odbędzie się zasadniczo w czasie poboru głównego rocznika 1910. Termin stawienia się ochotników przed komisje poborowe będzie podany w obwieszczeniu o poborze rocznika 1910..

Po ukończeniu poboru głównego, przeglądu ochotników dokonują dodatkowe komisje poborowe. Zwracam jednak uwagę, że przegląd ochotników z prawem do skróconej czynnej służby wojskowej musi być zakończony najdalej do dnia 3 lipca r. b.

6. Zasady, dotyczące przyjmowania ochotników, tryb składania podań, załączniki do podań, rozpatrywanie podań oraz wszelkie czynności władz wojskowych i cywilnych związane z zaciągiem ochotniczym zawierają §§ 326 — 338 rozp. wykon. Potrzebną ilość arkuszy listy poborowej dla założenia listy ochotników należy zapotrzebować w starostwie za zapłatą, którą powiatowi komendanci uzupełnień uskutecznić mają z ryczałtów na druki, jakie przydzielone będą na rok 1931/32.

7. Zgodnie z art. 68 ustawy i § 326 rozp. wykon., ochotnicy mają prawo wyboru broni lub marynarki wojennej w ramach, określonych w pkt. 2 niniejszego rozkazu. Prawo wyboru formacji ochotnikom nie przysługuje.

W imieniu Ministra Spraw Wojskowych
II Wiceminister:
(—) *Fabrycy*,
Gen. Dyw.

62

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dniem 28 marca 1931 r. № !, W. F.—6236/31

do Kuratorjów Okręgów Szkolnych, Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Liceum Krzemienieckiego oraz Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących

w sprawie kwalifikacyj zdrowotnych kandydatów na wydziały lekarskie Uniwersytetów i do Państwowego Instytutu Dentystycznego.

Badania lekarskie młodzieży akademickiej oraz statystyka zachorowań jej przed i po skończeniu wyższych zakładów akademickich wyka-

zały szczególną częstość zapadań na zdrowiu wśród młodzieży, uczęszczające na wydziały lekarskie uniwersytetów i do Państwowego Instytutu Dentystycznego.

W związku z tem i na skutek wystąpień dziekanów wydziałów lekarskich zechcą dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących zażądać od lekarzy szkolnych, ażeby ci, omawiając ze starszą młodzieżą szkolną sprawę wyboru zawodu, czy to na systematycznych lekcjach higjeny, czy to podczas luźnych pogadanek, wyjaśnili jej, że zawód lekarski wymaga wyjątkowego zdrowia, zwłaszcza zdrowych płuc i serca, należytej czynności zmysłów, szczególnie wzroku i słuchu.

Maturzyści i maturzystki, nie odpowiadający tym wymaganiom zdrowotnym, nie powinni ubiegać się o przyjęcie na wydział lekarski uniwersytetów lub do Państwowego Instytutu Dentystycznego, jeśli nie chcą w przyszłości przez przerwanie studjów lub wycofanie się z zawodu wskutek choroby ponosić strat materjalnych i doznawać rozgoryczenia.

Podsekretarz Stanu
(—) *K. Pieracki.*

63

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 17 marca 1931 r. Nr. I R-3277/31

do Kuratorjów Okręgów Szkolnych

w sprawie obliczania 10% dodatku do niektórych podatków i opłat stemplowych.

W załączeniu przesyła się do wiadomości odbitkę rozporządzenia Ministra Skarbu w sprawie poboru 10% dodatku do niektórych podatków i opłat stemplowych. Rozporządzenie to będzie ogłoszone w jednym z najbliższych numerów Dziennika Ustaw Rzpltej.

Jednocześnie zaznacza się, że na podstawie wymienionego rozporządzenia 10% dodatek—odmiennie od przepisów obowiązującego obecnie rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 1 kwietnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 28 poz. 251)—należy również pobierać począwszy od dnia 1 kwietnia 1931 r. przy podatku dochodowym od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę (Dział II ustawy o państwowym podatku dochodowym Dz. U. R. P. z r. 1925 Nr. 58 poz. 411) oraz przy podatku od kapitałów i rent.

Zauważa się przytem, że pobór tego dodatku w odniesieniu do podatku dochodowego od uposażeń, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę nie powinien nastręczać w praktyce żadnych trudności, gdyż cyfrowe obliczanie tego dodatku sprowadza się faktycznie tylko do postawienia przecinka przed ostatnią cyfrą przypadającej kwoty podatku. Kwot dodatku poniżej 1 grosza nie bierze się pod uwagę (np. 10% dodatek do kwoty podatku 2,57 zł. wynosi 25 gr.).

Powyższe podaję do wiadomości i stosowania.

Naczelnik Wydziału
(—) *A. Nowak.*

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Skarbu

z dnia 6 marca 1931 r.

w sprawie poboru 10% dodatku od niektórych podatków i opłat stemplowych.

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 12 lutego 1931 r. o poborze 10% dodatku do niektórych podatków i opłat stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 16 poz. 82) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Począwszy od dnia 1 kwietnia 1931 r. pobierany będzie dodatek w wysokości 10% do uiszczanych podatków bezpośrednich, podatków pośrednich, opłat stemplowych, podatku spadkowego i od darowizn, jakoteż do wpłacanych względnie przymusowo ściąganych zaległości wyżej wymienionych danin.

Dodatek ten nie będzie pobierany do podatku od lokali i placów niezabudowanych, podatku majątkowego, daniny lasowej, opłat stemplowych, przewidzianych w art. 102 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 98 poz. 570), opłat celnych jak również do dodatków samorządowych.

§ 2.

10%-wy dodatek będzie pobierany równocześnie z uiszczeniem wymienionych w ustępie pierwszym §-u 1 danin publicznych. Od dodatku tego nie będą obliczane kary za zwłokę, względnie odsetki za odroczenie.

§ 3.

Obliczanie i pobór 10%-owego dodatku należy do obowiązku tych organów które są powołane do wymiaru i poboru odnośnych danin publicznych.

§ 4.

10%-owy dodatek należy uiścić bez osobnego zawiadomienia ze strony władzy.

§ 5.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z mocą obowiązującą od dnia 1 kwietnia 1931 r.

(—) *Ignacy Matuszewski*
Kierownik Ministerstwa Skarbu

64

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 24 marca 1931 r. Nr. I. R-3553/31

do Kuratorjów Okręgów Szkolnych

w sprawie poboru 10% dodatku do niektórych podatków i opłat stemplowych.

W uzupełnieniu zarządzenia z dnia 6 marca 1931 r. L. D. V. 4077/1/31' podanego do wiadomości za Nr. I R-3277 z dn. 17 marca 1931 r. w sprawie poboru 10%-owego dodatku do niektórych podatków i opłat stemplowych—Ministerstwo Skarbu okólnikiem L. D. V. 5234/1/31 z dn. 17 marca 1931 r. wyjaśniło, że począwszy od dnia 1 kwietnia 1931 r. dodatek ten należy pobierać przy każdorazowej wpłacie (dobrowolnej lub przymusowej z tytułu danin, określonych w ustępie pierwszym §-u 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 6 marca 1931 r. bez względu na to, czy wpłaty te uskuteczniane są na poczet bieżących należności t. j. takich, których ustawowy termin płatności jeszcze nie upłynął czy też na rzecz zaległych należności tych danin.

Ponieważ w myśl obowiązujących przepisów wspomniany dodatek nie był dotychczas pobierany przy podatku dochodowym od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę — Ministerstwo Skarbu zaznacza, że powyższe wyjaśnienia mają również zastosowanie i do wymienionego podatku dochodowego od uposażeń służbowych, emerytur, wynagrodzeń za najemną pracę, t. j., że od wszelkich wpłat tego podatku dokonywanych od dnia 1 kwietnia 1931 r. począwszy należy pobierać omawiany 10%-owy dodatek.

Z powyższego wynika, że od wszelkich podlegających opodatkowaniu dochodów z uposażeń służbowych, emerytur, wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych w ciągu miesiąca marca 1931 r. winien być przypadający podatek wpłacony na rachunek właściwej kasy skarbowej jeszcze w miesiącu marcu, w przeciwnym bowiem razie, t. j. w razie wpłacenia go po upływie tego miesiąca, od wszelkich wpłat z tytułu tego podatku będzie pobrany 10%-owy dodatek.

Pobieraniu w tych wypadkach tego dodatku nie stoją na przeszkodzie postanowienia ustępu drugiego art. 112 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z r. 1925 Nr. 58 poz. 411), zezwalające na wpłacenie przez pracodawcę potrąconych kwot podatku w terminie od dni 7-miu po dokonaniu potrącenia.

Jednocześnie zaznacza się, że okoliczność za jaki czas przypada wypłacane wynagrodzenie jest w danym wypadku bez znaczenia, a jedynie miarodajnym jest dzień faktycznej wpłaty przypadającego od tego wynagrodzenia podatku do (na rachunek) właściwej kasy skarbowej.

Powyższe wyjaśnienia Ministerstwa Skarbu podaję do wiadomości i stosowania.

Naczelnik Wydziału
(—) *A. Nowak*

65

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 23 marca 1932 r. Nr. I. R—3532/31

do Kuratorjów Okręgów Szkolnych

w sprawie opłaty emerytalnej.

W dniach naibliższych zostanie ogłoszona w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej ustawa, zmieniająca obecne brzmienie ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 roku (Dz. U. R. P. Nr. 6, poz. 46 z r. 1925) między innemi w tym kierunku, że opłata emerytalna według art. 7 tejże ustawy winna być potrącaną nie jak dotychczas w wysokości 3%, lecz w wysokości 5% uposażenia służbowego, pobieranego każdego miesiąca przez stałych funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych w służbie czynnej.

Ponieważ zmiana ta będzie obowiązywać już od dn. 1-go kwietnia 1931 r. począwszy, Ministerstwo Skarbu okólnikiem Nr. D. I. 4380/5/30 z dnia 19 marca 1931 r. zarządziło, aby przy wypłacaniu uposażenia służbowego stałych funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych już w dniu 1 kwietnia 1931 r. oraz w miesiącach następnych opłata emerytalna została potrącona według nowej, 5%-wej normy, określonej w art. 7, którego brzmienie w części odnoszącej się do wysokości opłaty emerytalnej jest następujące:

„Za świadczenia, obciążające w myśl niniejszej ustawy Skarb Państwa, ustanawia się opłatę w wysokości 5% (pięć) uposażenia, pobieranego przez funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych w czynnej służbie".

Opłata emerytalna z tytułu osiągnięcia uposażenia wyższej grupy lub szczebla, pozostaje niezmieniona.

Powyższe zarządzenie Ministerstwa Skarbu podaję do wiadomości i zastosowania.

Naczelnik Wydziału
(—) *A. Nowak*

66

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 15 kwietnta 1931 r. Nr. O.10463/31

do Panów Inspektorów Szkolnych i Kierownictw szkół powszechnych na terenie woj. wileńskiego z wyjątkiem m. Wilna

w sprawie propagandy przeciwjagliczej.

W celu rozszerzenia akcji propagandowej przeciwjaglicowej wśród dziatwy szkolnej szkół powszechnych i ludności na terenie województwa wileńskiego zarządzam:

1) wygłoszenie w każdej szkole powszechnej w miesiącu maju r. b. pogadanki o jaglicy, opartej na materjale, podanym przez kierownika kolumny przeciwjagliczej d-ra Rostkowskiego na konferencjach nauczycielskich, i zalecenie dziatwie powtórzenie treści pogadanki rodzicom wzgl. opiekunom;

2) napisanie przez dziatwę wypracowania w szkole na temat: „Co ja rodzicom o jaglicy opowiedziałem".

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) *J. Małowieski*
Naczelnik Wydziału

67

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 26 marca 1931 r. Nr. I—9005/31

do Nauczycielstwa publicznych szkół powszechnych

w sprawie współdziałania szkół powszechnych w akcji tępienia chrabąszcza.

Wobec przewidzianej w roku bieżącym masowej rójki chrabąszcza majowego, którego larwy (pędraki) wyrządzają naszemu rolnictwu znaczne szkody, zwróciło się Ministerstwo Rolnictwa pismem z dnia 26 lutego 1931 r. Nr. 810—R. do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z prośbą o wciągnięcie szkół powszechnych do organizującej się szerszej akcji zbierania i niszczenia owadów chrabąszcza w okresie ich lotu w celu niedopuszczenia do dalszego mnożenia się szkodnika.

Uważając akcję tę za pożyteczną z punktu widzenia interesów rolnictwa, na skutek zarządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 10 go marca 1931 r. Nr. II—4803/31, zwracam się do Nauczycielstwa publicznych szkół powszechnych z apelem do organizowania gromadnego zbierania chrabąszczy przez dzieci szkolne i współdziałania z zakładami ochrony roślin i organizacjami rolniczemi w prowadzeniu omawianej akcji.

Przed przystąpieniem do samej akcji winno Nauczycielstwo zwrócić się do dziatwy szkolnej z odpowiedniem pouczeniem o szkodliwości chrabąszcza, uzasadniającej jego tępienie oraz wskazać sposoby tępienia, tak, aby nie stwarzać dla dzieci sposobności dla znęcania się i okrucieństwa.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) *J. Małowieski*
Naczelnik Wydziału

68

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dn. 3 kwietnia 1931 r. Nr. O—9425/31

do Dyrekcyj i Kierownictw szkół oraz Panów Inspektorów Szkolnych w Okręgu

w sprawie kursu, konferencji, odpraw i zjazdu harcerskiego.

Zarząd Oddziału Wileńskiego Związku Harcerstwa Polskiego organizuje:

w dn. 14, 15 i 16 maja r. b. kurs dla komendantów obozów letnich harcerskich,

w dn. 16 maja r. b. konferencję opiekunów drużyn szkolnych, oraz odprawy drużynowych żeńskich i męskich drużyn harcerskich.

i w dn. 17 maja r. b. Obrady Zjazdu Walnego Oddziału Wileńskiego Z. H. P.

W związku z tem zechcą Dyrekcje i Kierownictwa szkół zwolnić od zajęć szkolnych w tych dniach drużynowych i drużynowe drużyn harcerskich, biorących udział w kursie bądź odprawach, oraz zachęcić nauczycielstwo do wzięcia udziału w organizowanej konferencji opiekunów oraz w Zjeździe Walnym.

Szczegóły zostaną przesłane bezpośrednio przez Zarząd Oddziału Wileńskiego, bądź Komendę Chorągwi.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) *J. Małowieski*
Naczelnik Wydziału

69

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 15 marca 1931 r. Nr. I. Prez. 2044/31

do Kuratorjów Okręgów Szkolnych

w sprawie ulg taryfowych.

W „Taryfie Osobowej, Bagażowej i Ekspresowej Polskich Kolei Państwowych Czkść II", wydanej przez Ministerstwo Komunikacji, obowiązującej od dnia 1 kwietnia 1931 r., wprowadzone zostały pewne zmiany, dotyczące *ulg taryfowych ze względów wychowawczych*, a w szczególności

pewne rozszerzenie uprawnień do korzystania z tych ulg (słuchacze szkół akademickich).

Ponieważ podległe władze, urzędy i rektoraty szkół akademickich niejednokrotnie zwracają się do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawach w taryfie tej wyczerpująco wyjaśnionych i unormowanych, Ministerstwo W. R. i O. P. uważa za wskazane zaopatrzenie się i zapoznanie z postanowieniami powołanej taryfy.

Cena 1 egzemplarza taryfy wynosi 3 zł. i jest do nabycia w Ministerstwie Komunikacji w Warszawie lub Dyrekcjach Okręgowych Kolei Państwowych.

Naczelnik Wydziału
(—) *Kazimierz Dubiel.*

70

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 25. III. 1931 r. Nr. 0-8290/31

do Panów Inspektorów Szkolnych i Dyrekcyj szkół państwowych w Okręgu

w sprawie przekazywania objektów stanowiących własność Skarbu Państwa.

Na podstawie pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 9 marca 1931 r. Nr. I. R. 2319/31 podaję do wiadomości, że Ministerstwo Skarbu zarządzeniem z dnia 9 lutego 1931 r. Nr. D. III. 3577/1/30 uzupełniło okólnik swój z dn. 17 maja 1930 r. Nr. D. III. 1250/1/30 w sprawie przekazywania objektów, stanowiących własność Skarbu Państwa (Dz. Urz. Kurat. Nr. 9 poz. 113 z r. 1930), w ten sposób, że zasada odpłatności, zastosowana w powołanym okólniku do państwowych przedsiębiorstw skomercjalizowanych, wydzielonych z administracji państwowej na zasadzie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17. III. 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 195), rozciągnięta zostaje również i na przedsiębiorstwo państwowe „Polskie Koleje Państwowe” w związku z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. N. 82 poz. 641), wyodrębniającem z ogólnego majątku Skarbu Państwa cały majątek oddany przedsiębiorstwu „Polskie Koleje Państwowe”.

Naczelnik wydziału
(—) *J. Małowieski.*

71

Ogłoszenia.

Podziękowanie.

Sekretarjat Osobisty Pana Ministra Spraw Wojskowych, Marzałka J. Piłsudskiego komunikuje, że w roku bieżącym z powodu masowego nadsyłania powinszowań na dzień 19 marca nie ma możności wystosowania — tak jak to dotychczas było w zwyczaju — osobnych podziękowań do gratulantów.

W związku z tem i czyniąc zadość prośbie wymienionego Sekretarjatu, wyrażam niniejszem w imieniu Pana Marszałka Piłsudskiego podziękowanie wszystkim podległym mnie urzędom i szkołom oraz wszystkim tym osobom z pośród urzędników i nauczycielstwa w Okręgu, które w jakiejkolwiek formie złożyły Panu Marszałkowi życzenia na dzień 19 marca r. b.

Wilno, dnia 21 kwietnia 1931 r. Nr. 0-12130/31.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *K. Szelągowski*

W sprawie egzaminów dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich.

Państwowa Komisja Egzaminacyjna dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich w Wilnie ogłasza, że egzaminy dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich (naukowe, pedagogiczne i uproszczone) w okresie wiosennym b. r. odbywać się będą od dnia 2 do 13 czerwca 1931 r. Kandydaci, którzy pragną przystąpić do egzaminów w tym okresie, winni zgłaszać się w tym celu pisemnie do Komisji egzaminacyjnej w terminie do 13 maja, składając jednocześnie przepisaną opłatę, która wynosi za egzamin naukowy (klauzorowy i ustny) 84 zł,. za egzamin pedagogiczny 56 zł., za egzamin uproszczony 50 zł. 40 gr., za egzamin z literatury, historji i geografji polskiej przy egzaminie uproszczonym 16 zł. 80 gr.

Rozkład i terminy egzaminów będą podane do wiadomości interesowanych drogą ogłoszenia w lokalu Komisji egzaminacyjnej. (Uniwersytet, ul. Uniwersytecka 3, II.

(Nr. II 9571/31).

W sprawie egzaminu z języka polskiego dla nauczycieli szkół średnich.

„Kuratorjum podaje do wiadomości, że egzamin z jęz. polskiego dla nauczycieli szkół średnich, przewidziany w ustępie drugim art. 11 ustawy, dotyczącej kwaliwikacyj zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych w brzmieniu ustalonem rozporządzeniem Ministra W. R i O. P. z dn. 15 września 1924 r. odbędzie się w tut. okręgu w dn. 18 i 19 maja w gmachu Kuratorjum o godz. 9-ej.

Zgłoszenia Kuratorjum przyjmuje do dnia 15 maja r.b.“

Kursy wakacyjne dla nauczycieli szkół powszechnych.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego organizuje w bież. roku szkolnym następujące kursy wakacyjne dla kwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych.

Nr	T Y T U Ł	Termin	Miejscowość
1	**Historyczno-ethograficzny** 1) Historja Wileńszczyzny 2) Dzieje jej kultury i sztuki, jej etnografja i wartości etnologiczne	I	Wilno, Inspektorat Szkolny, Gdańska 6
2	**Polonistyczno-historyczny** 1) Literatura Polska w wieku XIX i XX (omówienie najwybitniejszych utworów tego okresu 2) Wybrane zagadnienie z historji Polski	I	j. w.
3	**Polonistyczno-historyczny** 1) Najwybitniejsi przedstawiciele polskiej literatury i filozofji narodowej 2) Wiek oświecenia w Europie i w Polsce Uwagi. Fragment programu W. K. N.	II	j. w.
4	**Informacyjny dla nowowstępujących nauczycieli** 1) Swoiste pierwiastki Ziem Północno-Wschodnich; język białoruski 2) Odrębność psychiki dziecka i metod pracy	II	j. w.
5	**Pedagogiczny** Zarys faz rozwoju psychicznego dziecka w wieku szkolnym; ich znaczenie dla nauczania i wychowania	II	Troki, Inspektorat Szkolny pow. wileńsko-trockiego Gdańska 6
6	**Harcerski** Harcerstwo jako czynnik wychowania: metodyka pracy harcerskiej i jej zastosowanie w szkole	I	Troki, Zgłoszenia składać drogą służgową do K. S. W., Wolana 10 (Instr. harc.)
7	**Język litewski** Gramatyka ze specjalnem uwzględnieniem fonetyki, ortofonji i ortografji oraz lektura wraz z omówieniem wybranych zagadnień z kultury litewskiej; metodyka nauczania tego języka w szkole powszechnej	I	Święciany, Inspektorat Szkolny
8	**Wychowania fizycznego** Ćwiczenia cielesne w zastosowaniu do nauczania dzieci do lat 11 (I—IV oddz. szk. powsz. W. K. N. gr. A) ze szczególnem uwzględnieniem metody bezpośredniej celowości ruchu	I	Wilno, Inspektorat Szkolny Gdańska 6

Nr. I 12021/31.

W sprawie zjazdu filologów słowiańskich w Pradze.

W dniach 26 — 28 maja r. b. odbędzie się w Pradze czeskiej II-gi Zjazd klasycznych filologów słowiańskich, który będzie miał doniosłe znaczenie propagandowe dla nauki polskiej. Kuratorjum na podstawie upoważnienia Ministerstwa udzieli nauczycielom filologom, którzy chcieliby wziąć udział w tym Zjeździe, urlopu od dnia 25 — 29 maja r. b.

Nr. II. 11965/31.

W sprawie drużyn harcerskich.

Kuratorjum zwraca uwagę Dyrekcjom, Kierownikom szkół i Panom Inspektorom Szkolnym, iż wszystkie drużyny harcerskie powinny być zarejestrowane u właściwych Komend Chorągwi: Żeńskiej bądź Męskiej w Wilnie.

Prawo używania nazwy, mundurów, oznak i proporców harcerskich przysługuje tylko drużynom upoważnionym do tego przez władze harceskie.

Nr. 0-9422/31.

Okręgowa Komisja Dyscyplinarna dla nauczycieli szkół istniejących na obszarze Okręgu Szkolnego Wileńskiego.

Zarządzeniem Ministerstwa W. R. i O. P z dnia 14 lutego 1931 r. Nr. II-1634/31 w skład Okręgowej Komisji Dyscyplinarnej dla nauczycieli szkół na obszarze Okręgu Szkolnego Wileńskiego został powołany na podstawie art. 156 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462):

Władysław Szumański, kupiec w Wilnie.

Zaginięcie pieczęci urzędowej 2 klasowej szkoły powszechnej.

W 2 kl. publicznej szkole powszechnej w Niwkach, gm. kościeniewickiej, pow. wilejskiego zginęła okrągła pieczęć urzędowa z godłem państwowem i napisem w toku: Kierownictwo Szkoły Powszechnej w Niwkach.

(Nr. I 11054/31).

72

Konkursy.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego ogłasza niniejszem konkurs na stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych w powiecie mołodeckim, a mianowicie:

1) w Rakowie, gminy rakowskiej, szkoła 7-klasowa,

2) w Dubrowie, gm. rakowskiej, szkoła 5-klasowa.

O stanowiska te ubiegać się mogą kandydaci, posiadający pełne kwalifikacje zawodowe oraz odpowiadający wymaganiom art. 12 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dn. 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47 poz. 462).

Podania należycie udokumentowane winni kandydaci wnosić w drodze służbowej do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego (przez Inspektora Szkolnago w Mołodecznie) w terminie do dni 30 od daty wyjścia niniejszego Dziennika Urzędowego.

(Nr. I 11169/31).

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego ogłasza niniejszem konkurs na stanowisko kierownika 7-kl. publicznej szkoły powszechnej w Nowo-Święcianach w powiecie święciańskim. Szkoła mieści się w budynku własnym (gminnym), dwupokojewe mieszkanie dla kierownika zapewnione, stacja kolejowa na miejscu.

O stanowisko to ubiegać się mogą kandydaci, posiadający pełne kwalifikacje zawodowe oraz odpowiadający wymaganiom art. 12 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dn. 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz, 462).

Podanie należycie udokumentowane winni kandydaci wnosić w drodze służbowej do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego (przez Inspektora Szkolnego w Święcianach) w terminie do dni 30 od daty wejścia niniejszego Dziennika Urzędowego.

(Nr. I 9356/31).

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego ogłasza konkurs na stanowisko kierownika 7-kl. publicznej szkoły powszechnej w Świrze, powiatu święciańskiego.

Szkoła mieści się w nowowybudowanym budynku, mieszkanie zapewnione.

O stanowisko to ubiegać się mogą kandydaci, posiadający pełne zawodowe kwalifikacje oraz odpowiadający wymaganiom art. 12 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462).

Podania należycie udokumentowane winni kandydaci wnosić w drodze służbowej do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego (przez Inspektora Szkolnego w Święcianach) w terminie do dni 30 od daty wejścia niniejszego Dziennika Urzędowego.

(Nr. I 10208/31).

73

Ruch służbowy.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego.

Minister W. R. i O. P. powierzył:

Władysławowi Głuchowskiemu, dyrektorowi gimnazjum państwowego Im. J. Słowackiego w Wilnie, pełnienie obowiązków naczelnika wydziału

w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego z dniem 16 lutego 1931 r. (Nr. I. Prez. 782/31).

Przeniesieni w stan nieczynny:

Jan Bobka, naczelnik wydziału w V st. sł. w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego, uchwałą Rady Ministrów z dnia 12 marca 1931 r. na podstawie art. 54 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) — reskrypt Min. W.R. i O.P. z dn. 21 marca 1931 r. Nr. I. Prez. 2144/31.

Szkolnictwo Powszechne.

Mianowani:

1. Jan Czerniawski, naucz. 1 kl. szkoły w Kozarczach, gm. graużyskiej pow. oszmiańskiego z dnia 1.IV 1931 r.
2. Jan Ostatek, naucz. 1 kl. szkoły w Szarkiszkach, gm. Podbrzezie pow. wileńsko-trockiego z dn. 16.IV 1931 r.

Przeniesieni:

1. Tukaszewicz Tymateusz, naucz. 1 kl. szkoły w Nowej Hucie pow. wilejskiego na stanowisko nauczyciela 5 kl. szkoły w Prozorokach pow. dziśnieńskiego z dn. 1.IV 1931 r.
2. Kowalec Kazimierz, naucz. 2 kl. szkoły w Bołondziach, gm. ejszyszki, pow. lidzkiego, na stanowisko naucz. 1 kl. szkoły w Myślikowcach tegoż powiatu z dn. 16.IV 1931 r.

Przeniesieni w stan pozasłużbowy:

1. Marja Wątorkowa, naucz. 7 kl. szkoły Nr. 29 w Wilnie z dn. 15.III 1931 r.

Zwolnieni:

1. Chmielówna Marja, naucz. 2 kl. szkoły w Zarzeczanach pow. brasławskiego z dn. 19.II 1931 r.

Wystąpili ze służby:

1. Marja Sebathowa, naucz. 2 kl. szkoły w Siekierzycach, gm. kleck. pow. nieświeskiego z dn. 28.II 1931 r.
2. Helena Borkowska, naucz. 1 kl. szkoły w Żyhałkach, gm. Howiezna pow. nieświeskiego z dn. 30.IV 1931 r.
3. Anna Boląchałówna, naucz. 1 kl. szkoły w Tawkiniach, gm. Jody pow. brasławskiego z dn. 15.IV 1931 r.

74

Sprostowania.

W Nr. 4 Dziennika Urzędowego K.O.S.W. z roku 1931, w wierszu 12 od góry na stronie 67 wydrukowano mylnie poz. 102 (w zdaniu Dz. Ur. Kurat. Nr. 2 poz. 102 z r. 1929) winno być poz. 10.

Część nieurzędowa.

W sprawie harcerskiego kursu wakacyjnego dla nauczycieli szkół powszechnych.

Harcerski kurs wakacyjny dla nauczycieli szkół powszechnych w Trokach przeznaczony jest zarówno dla pracujących w związku Harcerstwa Polskiego, jak i nauczycieli niepracujących w harcerstwie. Kurs prowadzony będzie jako obóz stały pod namiotami.

Program kursu obejmuje następujące działy:

1) Psychologja i socjologja.
2) Szkoła pracy a harcerstwo i jego metody.
3) Seminarjum harcerskie oparte o pracę uczestników.
4) Teorje harcerstwa (metodyka, historja skautingu i harcerstwa, organizacje Z. U. P., obozownictwo).
5) Ćwiczenia z zakresu techniki harcerskiej i jej metodyka.
6) Teorje wychowania fizycznego i gier harcerskich.
7) Sport strzelecki.
8) Ćwiczenia cielesne i gry polowe.
9) Wycieczki po okolicy.

Opłata za kurs wynosi 55 złotych. Zgłoszenia drogą służbową do Kuratorjum, na ustalonych kartach wraz z wpisowem. Uczestnicy otrzymują bezpłatnie całkowite utrzymanie (5 razy dziennie), ponoszą natomiast koszta przejazdu. Uczestnicy powinni posiadać tetni strój harcerski, kostjum gimnastyczny, wyposażenie osobiste i ekwipunek obozowy.

Pożądanem jest poznanie przed kursem: Baden-Powell — wskazówki dla skautmistrzów, Baden-Powell — Wilczęta, Philipps. System zastępowy, Rocznik harcerski za r. 1928 my, Wyrobek — Harcerz w polu, Sikorski — Gimnastyka, Piasecki — Gry i zabawy, oraz pisma harcerskie: Harcmistrz; choć jedno dla młodzieży, a także przypomnienie psychologji wieku dziecięcego.

INFORMACJE
o prawach i obowiązkach Kół Krajoznawczych Młodzieży.

Koła krajoznawcze (geograficzne, przyrodnicze, historyczne, językoznawcze, sportowe) młodzieży szkół średnich i powszechnych łączą się w Komisji Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej. Komisja kieruje całokształtem pracy krajoznawczej przez przygotowywanie odpowiednich kwestjonarjuszy, na które odpowiadają poszczególne Koła i organizowanie

konkursów, zjazdów i wystaw. W Prezydjum Komisji K. K. (Kraków, Krowoderska 74) można nabyć oddzielnie kwestjonarjusze: „Opis kapliczek“, „Rośliny w wierzeniach ludowych”, „Od nici do tkaniny” w cenie 5 gr. sztuka. W nrze 2, rok 1929 „Orlego Lotu” znajduje się spis kwestjonarjuszy, ogłaszanych w „Orlim Locie”. Corocznie ogłasza Komisja konkursy na prace krajoznawcze. Koła, pracujące owocnie, wyróżniające się działalnością i pracami, otrzymują nagrody w pieniądzach, fotografjach lub książkach. Corocznie też Komisja organizuje zjazdy Kół Krajoznawczych. Dla zjazdów urządza się wystawę pracy Kół, którą obrazują fotografje, rysunki, mapy i wykresy, opisy i zbiory etnograficzne, geologiczne, przyrodnicze i t. d. Poza obradami, odczytami i zwiedzaniem miasta, urządza się na zjeździe wieczornicę krajoznawczą, na której członkowie Kół występują z tańcami i pieśniami swych okolic, w miarę możności w strojach ludowych („Orli Lot“ r. IX, nr. 5 i 6, r. X, nr. 7).

Staraniem Komisji zostały wydane dla członków Kół Krajoznawczych odznaki srebrne w cenie 2 zł. Odznaki te wysyła p. Malina (Kraków, Rynek, Sukiennice), po otrzymaniu należnej sumy i 1 zł. na przesyłkę. Legitymacje członkowskie, w cenie 10 gr. sztuka, wysyła Prezydjum (Kraków, Krowoderska 74), po otrzymaniu pieniędzy czekiem P.K.O. 409.812.

Koło zgłasza do Prezydjum Komisji Opiekun(ka), który(a) wypełnia równocześnie deklarację P. T. K. Zgłaszając Koło należy podać datę założenia Koła, ilość członków, wycieczek, odczytów, książek i zbiorów, urządzanych imprez i kursów, oraz dokładny adres szkoły i opiekuna(ki) Zgłoszenie to należy przysłać do Prezydjum Komisji K. K. M. S. (prof. Węgrzynowicz, Kraków, Krowoderska 74). Koła, należące do Komisji, są obowiązane do 1) przesyłania półrocznych sprawozdań z działalności, według pytań, ogłoszonych w „Orlim locie“, 2) przesyłania czekiem P. K. O. 409.812 rocznej wkładki do Komisji, w wysokości 10°/₀ wszystkich wkładek, zebranych przez cały rok, czyli sumy wszystkich wkładek, wpłaconych w jednym miesiącu; najmniej 5 zł.*), 3) opracowania przynajmniej jednego kwestjonarjusza, który Komisja wyznaczy jako obowiązkowy, 4) prenumerowania „Orlego Lotu“ i referowania go na posiedzeniach, 5) prowadzenia kronik i protokołów z posiedzeń, które, w razie rozwiązania Koła należy odesłać do Prezydjum Komisji.

„Orli Lot“, organ Kół Krajoznawczych, miesięcznik, wychodzący pod redakcją prof. Węgrzynowicza, poświęca poszczególne numery Kołom, które, samodzielnemi i nowe wiadomości zawierającemi, artykułami wypełniają cały zeszyt. Wypełnienie numeru „Orlego Lotu“ zalicza się do prac konkursowych. Prace należy przysyłać na ręce prof. Węgrzynowicza (Kraków, Krowoderska 74), przepisane wyraźnie po jednej stronie papieru, przejrzane i, w razie potrzeby uzupełnione przez Opiekuna(kę), oraz bogato ilustrowane fotografjami lub rysunkami, wykonanemi tuszem. „Orli Lot“ drukuje też kwestjonarjusze, sprawozdania z życia i działalności Kół. sprawy organizacyjne. Ma dodatki bezpłatne, poświęcone ochronie przyrody i zabytkom dzieł rąk ludzkich. Według uchwały młodzieży, powziętej na zjeździe w Poznaniu, każde Koło na 5 członków powinno prenumerować 1 egz. „Orlego Lotu“. Prenumerata roczna 5 zł. „Orli Lot“ należy zamawiać w księgarni „Orbis“, Kraków, Barska 41.

---

*) Koła szkół powszechnych, według uchwały Prezydjum Komisji, mogą wpłacać najmniej 2 zł.

Praca w Kole, zależnie od pory roku. różnie się rozwija. W zimie polega ona przedewszystkiem na referatach z literatury, o miastach i dzielnicach Polski i innych krajów, na organizacji wycieczek i pracy w Kole, odczytach przygotowawczych do projektowanych wycieczek i pracy w Kole, np. o danej okolicy, o metodach robienia spostrzeżeń meteorologicznych, przyrodniczych (głównie fenologicznych), etnograficznych (życie, zwyczaje, budownictwo, stroje ludu i t. p.). W zimie też Koło organizuje: kursy czytania map, kartograficzne, fotograficzne, przewodników po mieście i bliższej okolicy, — zwiedzanie miejscowości, w której Koło istnieje, wspólną naukę pieśni ludowych i wycieczkowych, urządza poranki w historyczne rocznice i wieczory ludowe ze śpiewami i tańcami ludowemi (Andrzejek, szopka, połączona z opłatkiem, kulig), odczyty z przeźroczami lub fotografjami dla całej szkoły i publiczne.

W lecie organizuje Koło wycieczki w okolice najbliższe, potem, w miarę możności, i dalsze, opracowując na nich dokładnie kwestjonarjusze, lub inne tematy, wybrane przez Opiekuna.

Zbiorami z wycieczek i wakacyj Koło zasila (lub tworzy), muzeum szkolne, umieszczając jednak cenniejsze, a dla szkoły niemające większej wartości, eksponaty, w muzeach regjonalnych, etnograficznych i t. d., gdzie będą często oglądane i wyzyskane przez badaczy.

Najwięcej wskazówek, jak prowadzić pracę w Kołach Krajoznawczych zawierają ostatnie roczniki „Orlego Lotu", w cenie 5 zł. i książeczki z „Bibljoteczki Orlego Lotu", „Metodyka pracy w Kołach Krajoznawczych" dr. Niemcówny, 40 gr. i „Idea i organizacja Krajoznawstwa w Polsce", prof. Sawickiego, 60 gr., które wysyła Administracja (Kraków-Dębniki, Barska 41, Księgarnia Orbis).

Dla Opiekunów Kół Krajozn. szkół powszechnych ważny jest szczególnie nr 5 „Orlego Lotu", r. 1930, zawierający uwagi Opiekunów K. K. Młodzieży szkół powszechnych, o tej pracy, i numery, wypełnione przez Koła Krajoznawcze szkół powszechnych.

Na wszelkie zapytania, kierowane wprost do Prezydjum Komisji (Kraków, Krowoderska 74) chętnie odpowiemy.

Za Komisję K. K. M. Sz.

Józefa Berggruenówna
Sekretarka

Leopold Węgrzynowicz
Prezes Komisji K. K. M. Sz.

Tępienie much.

Badania bytu i warunków do rozwoju much wykazały, iż dojrzałe muchy dla odżywiania się wymagają łatwo rozpuszczalnych węglowodanów i niezłożonych związków białkowych. Powyższe substancje odżywcze znajdują się przeważnie w odpadach kuchennych i w miejscach ustępowych. Okoliczność powyższa jest przyczyną przenoszenia przez muchy tych chorób zakaźnych, które się szerzą przez drogi pokarmowe, a więc— czerwonkę, cholerę, tufus brzuszny, bieganki letnie i t. d.

Zwalczanie much ze stanowiska praktycznego zasługuje na uwagę i polega na tępieniu ich jaj i gąsienic, oraz much dorosłych.

Jaja i gąsienice znajdują sie w śmietnikach, gnojówkach i dołach kloacznych. To też tępić je należy drogą należytego utrzymania tych

miejsc i usuwaniu śmieci. Muchy dorosłe skutecznie mogą być zwalczane przez stosowanie lepkiego papieru, japońskiego proszku „Katol" (skład w Wilnie, ul. Kalwaryjska 21), oraz niedopuszczanie much do mieszkań — sal jadalnych, internatów, kuchen — przez wstawianie do otworów okiennych gęstych siatek metalowych.

Wydawnictwo pomocnicze dla szkół żeńskich wszelkich typów.

Kwartalnik „Haft, Koronka, Strój" poświęcony robotom kobiecym. Administracja kwartalnika: Warszawa, ul. Ks. Skorupki 8 m. 8. Roczna prenumerata 13 zł. z przesyłką pocztową.

Druk. „Lux", Wilno